

HANS EIJKENBROEK
KIEST ZIJN
BESTE SPARTA-ELFTAL
ALLER TIJDEN:

‘ER WORDT TEGENWOORDIG SNELLER, MAAR ZEKER NIET BETER GEVOETBALD’

Het valt soms niet mee.

In dit geval viel het voor ondergetekende, de schrijver annex interviewer, niet mee om een beloofde/gevraagde tekst te leveren.

VG Visie is bezig met een serie verhalen over de ‘all time’ beste voetbalelfallen van Nederland. Na het beste Feyenoord volgens Willem van Hanegem, volgden ook de favoriete teams van Sjaak Swart (Ajax), Lex Schoenmaker (ADO Den Haag) en Gerald Vanenburg (PSV).

Dit keer vroeg de redactie mij om een dergelijk item over het beste Sparta-team te maken.

Zo gezegd, zo gedaan.

Maar dit bleek nog geen sinecure, doch een mega-ingewikkelde opdracht.

Om een representatief elftal te kiezen dat uit de beste spelers van verschillende decennia bestaat, kom je onvermijdelijk bij de spelers terecht die reeds in de jaren ‘zestig en ‘zeventig van de vorige eeuw prominent actief waren in de betaalde voetbalsport.

Dit maakt de spoeling nogal dun. Veel van de grote namen van weleer zijn reeds overleden en de enkele ‘overlevende’ die er nog wel is, spreekt de huidige (in dit geval Rotterdamse) lezer niet erg aan.

Toch waren er twee befaamde voetballers die wél in aanmerking kwamen: oud-keeper Pim Doesburg en Hans Eijkenbroek, de voormalige rots in de Spartaanse verdediging.

Via het vertrouwde netwerk van sportjournalisten en clubmensen trachtte ik in eerste instantie achter

het telefoonnummer van Pim Doesburg te komen. De 77-jarige Doesburg, één van de erkende oer-Spartanen, is met maar liefst 687 wedstrijden (waarvan 471 voor Sparta) de voetballer die het vaakst actief was in de Nederlandse eredivisie en behoorde, samen met de fenomenale Jan van Beveren, de vroeg verongelukte Tonny van Leeuwen en Ed de Goeij (die hij later als keeperstrainer, eerst bij Sparta en later bij Feyenoord en het Nederlands elftal, naar grote hoogte stuwde), tot de beste keepers uit de Sparta-historie.

Maar de eerste de beste Sparta-kenners die ik naar het nummer van de immer geestdriftige/bevlogen Doesburg vroeg, raadden dit plan resoluut af. ‘Pim zal jou waarschijnlijk nog weinig zinnige informatie kunnen verschaffen,’ was hun ontvucherende antwoord. De dementie heeft een ingrijpende grip op Pim gekregen.’

Uiteraard zette ik, juist om de mooie herinneringen aan deze man te behouden, met oprecht verdriet een streep door de naam van Doesburg. Schrijver Bernlef schreef in zijn bekroonde boek Hersenschimmen over dementie niet voor niets: ‘Het lichaam leeft nog even door...’

Van Nico de Borst, voormalig voorzitter van de supportersclub van Sparta, kreeg ik te horen dat van de oudjes van weleer naar zijn weten alleen Piet de Vries, de linksbuiten van het kampioenselftal uit 1959, nog goed aanspreekbaar is. De overige spelers zijn bijna allemaal of overleden of getroffen door een ouderdomsziekte.

Dit laatste gold ook voor de nummer twee op mijn oorspronkelijke lijstje van nog in leven zijnde, favoriete/

legendarische Sparta-spelers: Zde onverwoestbare centrumverdediger van weleer.

Sinds het overlijden van Sparta-icoon Jules Deelder geldt journalist/schrijver Hugo Borst thans als de bekendste Sparta-supporter. Hugo waarschuwde telefonisch al dat ook Eijkenbroek geen tekst en uitleg meer kan geven. Een belletje naar mevrouw Eijkenbroek bevestigde dit:

Herma: 'Hans heeft een paar jaar geleden een tia gehad. Helaas heeft hij daarna ook nog een herseninfarct gekregen. Fysiek heeft Hans, die nog gewoon zijn wandelingen maakt en zijn gymnastiekoefeningen doet, geen problemen. Hij heeft er gelukkig geen verlamingsverschijnselen aan overgehouden. Maar qua geheugen is hij helaas veel kwijtgeraakt.'

Omdat Hans, weliswaar moeilijk, nog wel tot enige communicatie in staat is, wilde ik toch naar Dirksborn, het kleine dorpje in de kop van Noord-Holland, afreizen om even bij Hans en zijn vrouw Herma langs te gaan.

Helaas, ook dat nog, deed precies op dat moment het gevreesde Corona-virus zijn intrede. Geheel terecht zag mevrouw Eijkenbroek het niet zitten om het voorgestelde bezoek te laten doorgaan. Ik sprak daarom met haar af om 'het beste Sparta-team van Hans Eijkenbroek' later die week telefonisch te bespreken.

Dan zou Hans tenminste voldoende tijd hebben om zijn persoonlijke/favoriete formatie te formeren.

In de tussentijd bedacht ik dat het voor het algemene verhaal nog best leuk zou zijn om ook de beste elf (+ een korte toelichting per speler) van Hugo Borst toe te voegen. Ik belde Hugo en legde hem op summiere wijze uit wat de bedoeling was.

'Als jij even over jouw beste Sparta-elf, enkele wissels en een trainer wilt nadenken, dan bel ik je over twee dagen op en zijn we na een korte toelichting binnen een kwartiertje klaar.'

Borst: 'Ja, dat is leuk. Ik begreep al dat de oudere spelers die zo'n beetje de hele (betaalde) voetbalhistorie van Sparta hebben meegemaakt om wat voor reden dan ook niet beschikbaar zijn. Het klopt ook dat goede spelers die hier vanaf de jaren '80 actief waren, te weinig kennis hebben over de spelers die in de jaren vijftig tot zeventig naam maakten als Spartaan. Voor wat voor blad is dit verhaal bedoeld?'

'Voor InRotterdam, een mooi/glossy magazine over de nieuwe stad, met betrekking tot wonen, werken, eten en vastgoed.'

Borst: 'Ok, een commercieel blad dus. En hoe zit het met de financiën?'

'Hoe bedoel je?'

Borst: 'Ja, wat levert het op? Ik heb er gewoon een bloedhekel aan om gratis mijn medewerking te verlenen aan lieden, in dit geval een blad waar mensen uit het

vastgoed bij betrokken zijn, die een zootje centen verdienen aan mijn gratis bijdrage.'

'Nou, zo grootschalig is dit niet opgezet en het is ook zeker niet hun eerste insteek om dit blad om deze reden te maken. Ik krijg voor mijn bijdrage, relatief gezien, ook slechts een grijpstuiver. Het is eerder een vriendendienst. Laat die toelichting anders maar zitten en houd het gewoon op jouw favoriete elf namen.'

Borst: 'Nee, ik heb er gewoon geen zin in om met mijn naam en reputatie gratis in zo'n blad te gaan staan. Ik zal sowieso vanuit de hoek van mijn vakbroeders en kennissenkring het verwijt krijgen, dat ik in zo'n commercieel blad ga staan. Misschien kun je trainer Cor Pot ervoor benaderen.'

'Cor Pot is toch overduidelijk een Excelsior-man?'

Borst: 'Hij heeft als voetballer ook nog bij Sparta 1 op de bank mogen zitten en hij is ijdel genoeg om dit wel te doen. Ik doe het niet.'

'Dag, Hugo.'

In tegenstelling tot mannen als Vanenburg en Van Hanegem weigerde oud-collega Hugo dus ondubbelzinnig zijn onbetaalde medewerking.

Daarom toch maar weer even met Nico de Borst gebeld. Nico is een even creatieve als extraverte duizendpoot die als financieel adviseur een eigen kantoor runt, met 'Breath' een stichting voor kansarme (buitenlandse) kinderen heeft opgezet, jarenlang marathons voor het goede doel heeft gelopen en, als mede-aandeelhouder van een luchttaxibedrijf te Bosnië-Herzegovina, zelfs af en toe als piloot achter de knuppel zit.

Nico: 'Ik bezocht in 1968 als twaalfjarige voor het eerst Het Kasteel. Dat was de wedstrijd Sparta-DWS.'

Als supporter stond ik vroeger altijd op de lange zijde, pal achter de dug-out. Normaal bekeek ik de eerste helft vanaf de jongenstribune. Daarna liep ik in de rust, via de trappen van het originele kasteel, naar boven en kon je op je dooie gemak het hele stadion rondwandelen. De tweede helft posteerde ik mij dan meestal achter het doel van de tegenstander. Ik herinner mij nog goed, dat je als jochie dan altijd met respect naar de mensen op het ereterras van de oude eretribune keek.

Ik ben, toen het slechter ging met de club, mede voorzitter van de supportersvereniging geworden, om toch mijn stem te kunnen laten gelden. In 2002, toen de club op sterven na dood was en er bijna niemand meer over was bij Sparta, heb ik (onder andere door de gemeenteraad toe te spreken met betrekking tot de financiering van het stadion) ook een belangrijke rol bij de redding van Sparta vervuld.'

Nico grossiert als onvoorwaardelijke Sparta-fan in anekdotes en mooie herinneringen. Uiteraard verhaalt hij over het kampioensteam van 1959, maar ook over

de onvergetelijke dag dat de Amerikaanse actrice Jayne Mansfield stadion Het Kasteel bezocht.

Enkele getuigenissen:

'Op 13 oktober 1957 nam Amerikaanse actrice Jayne Mansfield de aftrap van voetbalwedstrijd Sparta-DOS.'

Volgens wijlen Jules Deelder waren de spelers van DOS een stelletje homo's, omdat zij volgens hem, in tegenstelling tot de macho-Spartanen die plotseling met een harde bobbel in hun broek rondliepen, warm noch koud werden van de aanwezigheid van Mansfield. Mansfield sloot het voetbalmoment af met een zwoele kus op de mond van aanvoerder Rinus Terlouw.

Herman Kuiphof, de verslaggever die bij de wedstrijd was, zou er in 1992 over vertellen in NRC. 'Een van de weinige keren dat Rinus Terlouw echt faalde, was in een vriendschappelijke wedstrijd tegen het Utrechtse DOS. Maar dat kwam waarschijnlijk doordat hij rond de aftrap een kusje had gekregen van de Amerikaanse sexbomfilmster Jayne Mansfield. Het werd 7-1 en 'de rots' was die dag van bordpapier.'

En natuurlijk wordt ook door Nico telkens weer de dubbele bekerfinale in 1971 tussen Sparta en Ajax opgerakeld.

Nico: 'De eerste wedstrijd (2-2) werd in de Kuip gespeeld.' Grappend: 'Nou komen we daar liever niet, maar dat moest toen maar even.'

'Uiteraard heb ik ook bij Feyenoord vrienden zitten, maar ik heb zelf helemaal niets met die club. Reeds als kleine jongen werd ik al met een overmacht van Feyenoorders geconfronteerd. Ik denk dat daardoor ook mijn liefde voor Sparta is ontstaan.'

We misten het veroveren van de KNVB-beker op een haartje. De eerste wedstrijd in De Kuip wist Johan Crujff negen minuten voor tijd nog de 2-2 te maken en daardoor voor Ajax een replay uit het vuur te slepen. In het Olympisch Stadion van Amsterdam ritselde dezelfde Crujff (nota bene in duel met Hans Eijkenbroek) op vernuftige/handige wijze een cruciale strafschop, waardoor Ajax de finalewedstrijd met 2-1 won.

De Borst: 'Het was een geweldige tijd! Toen jaren later Wiljan Vloet hier als trainer/directeur de scepter zwaaide, kwam ik op een goede dag in zijn kantoor. Vloet zei toen: 'Het gaat wel aardig met de club, hè?!' 'Ik antwoordde daarop: 'Dat kan je wel zeggen, Wiljan, maar voorlopig spelen wij op vrijdagavond tegen Telstar. Toen ik hier kwam speelde de aanvoerder van het Nederlands elftal bij Sparta! Dus wat is dit nou voor lulverhaal?'

De toenmalige aanvoerder van Sparta en het Nederlands elftal was Hans Eijkenbroek. Een klassieke, robuuste verdediger.

Willem van Hanegem vond Eijkenbroek een fijne

vent. Willem: 'Toen ik voor het eerst bij het Nederlands elftal kwam, was Hans als natuurlijke leider degene die je daar op je gemak stelde. Eijkenbroek was een karakterspeler, een fysiek sterke/imposante verdediger met een enorme kopkracht. Dat was ook een berucht wapen als Sparta een corner mocht nemen. Maar hij was allesbehalve een speler waar je een verfijnde inspelbal van moest of kon verwachten.'

Van Hanegem en Eijkenbroek stonden op 15 november 1970 (in dit geval als directe tegenstanders tijdens de wedstrijd Sparta-Feyenoord op Het Kasteel) ook op hetzelfde veld toen Feyenoord-keeper Eddie Treijtel onbedoeld een legendarische actie uithaalde.

Treijtel schoot in de 63e minuut van die wedstrijd (bij een uittrap) de bal met een enorme vaart de lucht in, maar raakte daarbij, ongelooflijk maar waar, een meeuw die precies op dat moment voorbij vloog. De klap was dusdanig hard, dat de vogel prompt in een vrije val naar beneden viel, op het veld belandde en het niet overleefde. Terwijl de hilariteit in het stadion tot grote hoogte steeg en bijna alle spelers er als vanzelf beteuterd bijstonden, pakte Sparta-aanvoerder Hans Eijkenbroek het beestje bij een vleugel en gooide hem vervolgens over de zijlijn.

Mevrouw Eijkenbroek kan zich het voorval nog maar al te goed herinneren: 'Ja, maar vooral omdat Hans gelijk daarna de dierenbescherming op zijn dak kreeg. Hij had die meeuw nooit zo onbehouden van het veld mogen gooien...'

Op dit moment gaat het met de nu tachtigjarige Hans Eijkenbroek (hij speelde 299 officiële wedstrijden bij Sparta en reikte tot 18 A-interlands) naar omstandigheden goed. Tot het Corona-virus de voetbalsport voor even volledig plat legde, volgde Hans nog alles op de voet.

Maar qua communicatie is en blijft het na het zo ingrijpende infarct behelpen.

Nadat Herma het door Eijkenbroek geselecteerde beste Sparta-elftal aller tijden telefonisch heeft doorgegeven, vraag ik of Hans bij enkele keuzes (namen) nog een korte toelichting wil geven.

Herma: 'Ik weet niet of Hans daar nu toe in staat is.'

Het blijft even stil aan de lijn. Op de achtergrond hoort hij: 'Niet?'

Herma: 'Nee, ik denk het niet. Nee. Laten we het voorlopig maar even bij de opstelling houden.'

Een week later onderneem ik, mede om de gekozen opstelling nogmaals te bevestigen, nog een tweede poging.

Herma: 'Het verschilt. Hij heeft goede en minder goede dagen. Het is een feit dat Hans een groot gedeelte van zijn geheugen, zijn verleden kwijt is, maar er zijn ook

TRAINER: WIEL COERVER

Wisselers:

Tonny van Leeuwen, David Loggie, Rinus Terlouw, Ruud Geels, Janusz Kowalik, Danny Blind, René van der Gijp, John de Wolf, Tonnie van Ede en Pim Doesburg.

momenten dat hij zich plotseling weer allerlei details kan herinneren.'

Zij vervolgt: 'Dat is wel het grootste gemis. Hans was een eminente verhalenverteller. Ik mis de dagelijkse humor en zijn fraaie anekdotes. Dat is Hans helaas allemaal kwijt.'

Herma: 'Hans en ik hebben ons wel regelmatig afgevraagd wat de oorzaak van de tia en het infarct kon zijn. Dan kwam ook het vele koppen ter sprake. Hans zei dat hij vele duizenden ballen had gekocht. Hij trainde destijds nog met een zogenaamde kopgalg en het waren volgens hem niet de vederlichte ballen waar nu mee wordt gevoetbald. Als die oude ballen van vroeger nat werden, dan werd het leer dusdanig zwaar, dat het af en toe leek alsof je een baksteen wegkopte. Dat was natuurlijk niet heel gezond.'

Herma excuseerde zich hierna even en zei: 'Hans wil toch per se even aan de telefoon komen.'

Hierna volgde een soms ietwat moeizaam, doch wel degelijk mooi en dapper gesprek met deze oude strijder.

Eijkenbroek kon zijn gedachten en aangetaste herinneringen niet langer in mooie volzinnen uiten, maar bleek nog wel degelijk bij de tijd te zijn.

Hans: 'Het moeilijkste was het om slechts één elftal te formeren. Ik had nog wel vier teams met stuk voor stuk uitstekende voetballers op kunnen stellen. Normaal had ik Rinus Terlouw bijvoorbeeld altijd opgesteld. Maar Laseroms en ik vormden, voor hij naar Feyenoord vertrok, een ijzersterk centraal duo. En als er een wedstrijd was waarin er nog een punt gehaald kon worden, dan fungeerde Theo ook nog regelmatig als stormram in de spits!'

Hoewel ik enorm veel te danken heb aan de trainers Denis Neville ('hij haalde mij van Hermes DVS naar Sparta') en Georg Kessler ('hij was eerst mijn bondscoach bij Oranje en later stelde hij mij als zijn assistent-trainer bij AZ'67 aan'), kies ik als beste trainer toch voor Wiel Coerver. Die man was zó idolaat van het voetbalspel en qua techniek oefeningen zijn tijd zo ver vooruit, dat hij mijn onbetwiste nummer één is.

Toen ik na het vertrek van Georg Kessler een jaar hoofdtrainer werd bij AZ'67, kreeg ik Louis van Gaal als jonge assistent naast mij. Helaas wist Louis in die periode niet helemaal zijn plaats en overruledde hij mij keer op keer. Dit was ook dé aanleiding waarom AZ hem toen de laan heeft uitgestuurd.

'Nee, die kwestie is niet de reden waarom ik Louis van Gaal niet in deze selectie heb opgenomen. Louis was simpelweg niet zo'n geweldige voetballer.'

Zelfs gedurende het telefoongesprek husselt Eijkenbroek nog met de verschillende spelers. Bijvoorbeeld: Geels, Loggie of Madsen? Klijnjan,

Kowalik of Venneker?

Of ik qua verdiensten nog iets aan de voetballerij heb overgehouden? Nee, ik runde samen met Gerrie ten Horst, mijn teamgenoot bij Sparta, een drankenservice. Dat moest ook wel. Bij het Nederlands elftal kregen wij in die tijd 250 gulden voor een overwinning en bij verlies helemaal niets, een zaakwaarnemer heb ik nooit gehad en voor het CFK-spelersfonds kwam ik net te laat om daar in deze tijd nog een pensioen van te ontvangen.'

Als ik Eijkenbroek vertel over een uitspraak die Van Hanegem kort daarvoor telefonisch heeft gedaan, begint hij spontaan te schaterlachen.

Willem: 'Iemand vroeg mij of ik, nu het coronavirus zich zo nadrukkelijk laat gelden, het topvoetbal niet mis.' 'Wat antwoordde je...?'

Willem: 'Dat ik, op een enkele wedstrijd na, al jaaaaaaren het topvoetbal mis...'

Hans: 'Typisch Willem. Maar hij heeft ook groot gelijk. Natuurlijk genoot en geniet ik van excellente verdedigers als Stam, Van Dijk en De Ligt, maar de meeste voetballers waren in onze periode gewoon technisch beter onderlegd. Er wordt tegenwoordig sneller, maar zeker niet beter gevoetbald. Dat komt enerzijds omdat wij iedere dag op de straat voetballen en anderzijds doordat de coaches/trainers nu te nadrukkelijk aanwezig zijn.'

'Ik zeg je eerlijk dat ik vroeger veel meer van het voetbal genoot. Het gebeurt nu weleens dat er wedstrijden worden uitgezonden en ik gelijk de televisie uitzet. Dat was vroeger ondenkbaar.'

Je zag het laatst toch ook toen verschillende buitenlandse duels en Champions League-wedstrijden in lege stadions werden gespeeld. Zonder de entourage en het overdreven commentaar bleef er plotseling maar bitter weinig over.'

Het kost Eijkenbroek duidelijk te horen steeds meer moeite en kracht om te antwoorden.

Hans: 'Denk je dat je nu voldoende informatie hebt? Sorry, jongen. Ik kan het allemaal niet meer zo vatten. Soms ontbreekt er iets en is het verleden net even te ver weg voor mij.'

'Nou, ik kan u verzekeren dat u mij hier echt mee hebt geholpen. Ik dank u zeer en wens u nog goede jaren.'

'Graag gedaan.' ■

